

© Сидорчук І.Й., Польовий В.П., Булик Р.С.



**ЧЛЕН-КОРЕСПОНДЕНТ АПН УКРАЇНИ, ПРОФЕСОР
ПІШАК ВАСИЛЬ ПАВЛОВИЧ
(до 65-річчя від дня народження та 40-річчя творчої діяльності)**

Василь Павлович Пішак народився 3 листопада 1940 року в с. Селище Сокирянського району Чернівецької області у сім'ї селянина. Його родинне гніздо – милий куточок Буковини, який і досі зігріває його серце. Дворічний хлопчик Василько залишився напівсиротою. Батько, Павло Петрович, загинув на фронті, захищаючи Вітчизну. Його ім'я викарбуване на гранітному обеліску серед 190 селищанців, які не повернулися з війни.

Туга за втраченим надто рано пробудила зрілість Василя. Він став надійним помічником матері, допомагав і вдома, і в полі, не раз милувався пшеничними колосками, запашними квітами на лугах. То ж не дивно, що в школі він був найшцирішим прихильником світу ботаніки, зоології, біології. Отож нікого не здивувало, коли після Селищанської семирічки подався аж

до Бричан, що в сусідній Молдові, аби закінчити восьмий клас. Звідси 14-річним юнаком вступив до Чернівецького медичного училища.

Набутий фах фельдшера одразу ж захопив тривожною буденністю. Відчуття чужого болю постійно тримало його біля людей, яким охоче допомагав. Про самовідданість молодого фельдшера Василя Пішака й досі з глибокою повагою згадують у Перебиківцях Хотинського району, Бабиному та Іванівцях, що на Кельменеччині.

У вересні 1960 року Василь Пішак вступив на перший курс лікувального факультету Чернівецького медичного інституту, який закінчив з відзнакою 1966 року. Наука по-справжньому захоплює його і 1974 року він здобуває ще один фах, закінчивши вечірнє відділення біологічного факультету Чернівецького державного уні-

верситету ім. Юрія Федьковича. Найпомітніша наукова діяльність студента Василя Пішака – на кафедрі факультетської терапії під керівництвом відомого професора Н.Б.Щупака.

Відчуваючи матеріальну скруту, студент Василь Пішак працює на посаді медичної сестри у Краснопільському протитуберкульозному санаторії, а згодом (з шостого курсу) в обласній клінічній лікарні, де одночасно продовжує клініко-лабораторні дослідження з водно-сольового обміну у хворих на гепатити та цирози печінки. Він бере участь у студентських наукових конференціях Вінницького, Київського, Дніпропетровського та Донецького медичних інститутів, звідки щоразу повертається з нагородами. Таким був початок його наукової роботи.

Після закінчення Чернівецького медичного інституту Василя Пішак приймають асистентом кафедри медичної біології та генетики, де працює й нині. Послідовно обіймає посади асистента (1966), старшого викладача, доцента (1972), завідувача кафедри (1975). З 1998 року очолювана В.П.Пішаком кафедра медичної біології та генетики отримала статус опорної кафедри вищих медичних навчальних закладів України.

Три дати біографії вченого помітні не тільки в його долі, але й в науці. У 1971 році він захищає кандидатську дисертацію "Вміст натрію, калію, кальцію, магнію, заліза і хлоридів у біологічних середовищах при хронічному гепатиті і цирозі печінки", 1985 року – докторську: "Функціональні зв'язки епіфіза і нирок у хребетних", 1987 року йому присвоєно вчене звання професора.

Визнаний авторитет ученого примножився адміністративною діяльністю. Він послідовно обіймає посади заступника декана лікувального факультету (1973-1977), декана педіатричного факультету (1981-1985), декана лікувального факультету (1985-1993).

У 1993 році Василь Павлович Пішак за волевиявленням переважної більшості (73 із 81) співробітників Чернівецького державного медичного інституту призначений на посаду ректора. На цьому надто відповідальному посту розкривається непересічний талант вченого-організатора. В.П.Пішак бере активну участь у розробці і реалізації основних напрямків розвитку навчального закладу, об'єднує зусилля колективу на вирішення задач подальшого удос-

коналення та покращання навчально-методичної, наукової, організаторської, виховної та лікувальної роботи. У 2003 році 135-ма голосами (зі 136) делегатів конференції трудового колективу та відповідним наказом Міністерства охорони здоров'я України Василь Павлович Пішак призначений ректором Буковинської державної медакадемії на наступний термін.

Наукові праці професора В.П.Пішака стали основою для розвитку хронобіології у навчальному закладі. Вивчення механізмів взаємодії шишкоподібної залози з іншими органами та системами дозволило по-новому підійти до діагностики, лікування цілої низки захворювань. Його подальша серія робіт спрямована на вивчення впливу навколишнього середовища на організм ссавців. Особлива увага надається водно-сольовому обміну.

Під науковим керівництвом В.П.Пішака в Буковинському державному медуніверситеті започатковані багатогранні хронобіологічні дослідження, організована одна з найбільших в Україні лабораторія з хронофізіології. У жовтні 2002 року на базі університету проведена перша науково-практична конференція з міжнародною участю "Сучасні аспекти хронобіології і хрономедицини". Його роботи з даного напрямку добре відомі вченим усього світу. Понад 700 наукових робіт, серед яких 112 монографій, підручників і навчальних посібників – такий творчий доробок вченого. Він – автор 44 винаходів.

Основні напрямки наукових досліджень Василя Пішака торкаються питань нейроендокринології та структурно-функціональної організації хроноритмів людини і тварин. В останні роки цей напрямок впроваджується у клінічну практику. Його роботи вирізняються новаторством і є частиною великого вкладу, внесеного в боротьбу з ендокринними, імунопатологічними, соматичними та іншими поширеними на Буковині захворюваннями. Результатом плідної праці вченого стали відомі монографії: "Шишкоподібне тіло: морфологія" (1996), "Шишкоподібне тіло: біохімія" (1996), "Шишкоподібне тіло і хроноритми імунної системи" (1997), "Клінічна анатомія шишкоподібного тіла" (2000), "Шишкоподібне тіло в нижчих хребетних" (2002), "Медична паразитологія" (2003), "Шишкоподібне тіло і біохімічні основи адаптації" (2003), "Клінічна паразитологія" (2003), "Пре-

натальний стрес і нейроендокринна патологія" (2004), "Нейроендокринна регуляція хроноритмів функцій нирок у ссавців" (2005). За редакцією В.П.Пішака та Ю.І.Бажори у 2004 році видано підручник "Медична біологія" для вищих медичних навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації.

Під керівництвом В.П.Пішака виконано 4 докторські та 10 кандидатських дисертацій, нині виконується ще 3 докторські та 9 кандидатських дисертацій.

Знаменно, що в Буковинському державному медуніверситеті панує творча атмосфера, чому сприяє широта наукового світогляду, сміливість рішень, чітке логічне мислення ректора В.П.Пішака. За роки його керівництва покращилися показники наукової діяльності університету, втричі зросла кількість аспірантів, магістрантів, клінічних ординаторів. Завдяки його зусиллям створені найсприятливіші умови для молодих науковців.

Будучи пристрасним прихильником профілактичної медицини, В.П.Пішак багато сил віддає утвердженню здорового способу життя, збереженню здоров'я людей. Обсяг його діяльності у цьому напрямку дуже широкий – від організації та проведення пропаганди здорового способу життя до диспансерного обслуговування різних груп населення, розвитку фізичної культури та спорту, виховання культури харчування, праці та відпочинку.

Основою творчого зростання лікарів ректор В.П.Пішак вбачає не тільки у впровадженні в практику охорони здоров'я новітніх досягнень науки і техніки, але й в широкій участі лікарів у наукових дослідженнях, умінні лікаря провести аналіз і визначити перспективу лікувально-профілактичного або реабілітаційного процесу для конкретного хворого. У своїх лекціях для студентів та практичних лікарів він постійно і послідовно стверджує індивідуальний підхід до кожного пацієнта. Це особливо підкреслюється у його чудових лекціях з медичної генетики, коли мова йде про індивідуальність кожної людини, про те, що її хвороба є результатом імуногенетичної схильності, особливо в перші роки життя дитини.

У 1993 році В.П.Пішака обирають дійсним членом (академіком) Академії наук Вищої школи, в 1995 році – дійсним членом (академіком) Української Академії наук, а в листопаді 2003 ро-

ку – членом-кореспондентом Академії педагогічних наук України. В.П.Пішак різнобічний вчений, дослідник, експериментатор широкого профілю. Він вніс вагомий вклад у розвиток біологічної та медичної науки. Увага вченого сконцентрована на вирішенні актуальних проблем і якнайшвидшому впровадженні результатів наукових досягнень у практику охорони здоров'я.

В.П.Пішак запропонував концепцію про залежність порушення різноманітних функцій від хроноритмів, яка дозволила здійснити ряд перспективних досліджень у нормальній та патологічній фізіології, визначила практичні розробки у захворюваннях горла і носа, нервової системи, імунopatологічних станах. Коло наукових напрямків В.П.Пішака включає суміжні галузі медицини – це актуальні питання серцево-судинної, неврологічної та ендокринної патології, вивчення впливу навколишнього середовища на організм людини, за що кандидатура В.П.Пішака була висунута на здобуття премії ім. О.О.Богомольця НАН України за 2000 рік. Поєднання різнобічного наукового пошуку з безпомилковим розумінням задач сучасної медичної освіти дозволило В.П.Пішаку сформува-ти нову концепцію ступеневої підготовки медичних кадрів.

З 1997 року в навчальному закладі започаткований журнал "Буковинський медичний вісник", а згодом ще два фахові наукові видання – "Клінічна анатомія та оперативна хірургія" і "Клінічна та експериментальна патологія", на сторінках яких постійно друкуються відомі вчені, в тому числі, з близького та далекого зарубіжжя. Часописи не тільки інформують читачів про досягнення медичної науки, а й координують вирішення актуальних проблем практичної охорони здоров'я.

Чимало зусиль ректор В.П.Пішак віддає студентству. З його ініціативи 2000 року засновано єдиний в Україні студентський науковий медичний журнал "Хист", розпочала свою роботу громадська організація "Асоціація молодих медиків Буковини", діяльність якої спрямована на популяризацію медичних знань серед населення краю, ідейно-патріотичне виховання та професійну орієнтацію молоді.

Є в ректора В.П.Пішака ще один дар, котрий можна назвати "загостреним відчуттям часу". Володіючи ним, він поєднує у собі унікаль-

ні організаторські здібності. Численні факти – найкраще цьому підтвердження. Ось далеко не повний їх перелік. Вперше в Україні на базі Буковинського державного медуніверситету втілена система ступеневої освіти, яка включає медичний ліцей, медичні коледжі, університет. Він постійно піклується умовами праці викладачів та навчання студентів. Нині відремонтовані навчальні корпуси, відкриті нові та вдосконалені старі читальні зали, обладнані спортивні майданчики, створено редакційно-видавничий відділ, відреставровано музей університету.

З його ініціативи створено низку нових кафедр: клінічної імунології, алергології та ендокринології; лікувальної фізкультури та спортивної медицини; екстремальної і військової медицини, фізичної підготовки і здоров'я; онкології, променевої діагностики та променевої терапії; дитячої хірургії; суспільних та гуманітарних наук; догляду за хворими та вищої медсестринської освіти; факультетської педіатрії та медичної генетики; анестезіології, реаніматології та урології. Відновлена робота кафедр патологічної фізіології, топографічної анатомії та оперативної хірургії. Саме при ректорів В.П.Пішаку Чернівецький медичний інститут набув статусу Буковинської державної медичної академії (1994), а з 2005 року – Буковинського державного медичного університету. Відновлено навчання за спеціальністю "Педіатрія", започатковано навчання за спеціальностями "Медична психологія" та "Клінічна фармація". На факультеті бакалаврів з відділенням молодших медичних та фармацевтичних фахівців студенти мають змогу навчатися за спеціальностями "Сестринська справа", "Лабораторна діагностика", "Фармація".

Зараз БДМУ є одним з провідних закладів медичної галузі, у якому на високому рівні здійснюється підготовка лікарів, бакалаврів, магістрів, клінічних ординаторів, аспірантів, виконуються фундаментальні і клінічні наукові дослідження, впроваджуються нові навчальні та інформаційні технології, що сприяє підвищенню її авторитету в Україні та за кордоном. Це підтверджує щорічне зростання кількості студентів із ближнього і далекого зарубіжжя.

Про визнання університету як високопрофесійного закладу медичної науки й освіти свідчить проведення на його базі першого Всеукраїнського з'їзду молодших медичних та фар-

мацевтичних спеціалістів України, Конгресу Світової Федерації Українських Лікарських Товариств, міжнародних конференцій, з'їздів, симпозіумів та інших наукових форумів. За останні роки значно розширилося співробітництво і партнерство з науковими та медичними працівниками Німеччини, Швеції, США, Канади, Австрії, Голландії, Польщі, Казахстану та ін.

В університеті працюють вісім комп'ютерних класів, які підключені до мережі Інтернет. Недавно, що дуже приємно, після 10-річної перерви відновила свою роботу база відпочинку на мальовничому березі р. Дністер у с. Репужинці Заставнівського району. За сезон тут мають змогу відпочити і покращити своє здоров'я як студенти, так і викладачі.

В.П.Пішак – організатор та учасник багатьох наукових форумів з актуальних питань біології, медицини та охорони здоров'я, постійно проводить велику науково-дослідницьку, громадську та організаційну роботу. Він неодноразово обирався депутатом Чернівецької обласної та міської Рад народних депутатів, неодноразово брав участь у комісіях по вивченню соціальних та медичних проблем краю, був членом наукової проблемної комісії МОЗ та АМН Радянського Союзу.

В.П.Пішак – активний учасник руху лікарів за мир на планеті, за глобальне роззброєння противник ядерного озброєння. У складі делегацій Міністерства охорони здоров'я України та Чернівецької міської Ради відвідав Сполучені Штати Америки, Канаду, Індію, Австрію, Польщу.

Різномічна діяльність В.П.Пішака відзначена урядовими нагородами. За заслуги в галузі охорони здоров'я він нагороджений орденом "Знак Пошани", знаком "Відмінник охорони здоров'я", удостоєний почесного звання "Заслужений працівник народної освіти України" (1992), нагороджений відзнакою Президента України – орденом "За заслуги" III ступеня (2000), обраний "Почесним громадянином міста Чернівці" (2000), відзначений подякою міського голови "За вагомий внесок по оновленню та реставрації культурного комплексу палацу "Академічний" (2001), удостоєний почесної відзнаки обласної держадміністрації "Медицина Буковини" (2002), йому присуджено премію НАН України ім. О.О.Богомольця (2003). У 2005 році за вагомий внесок у розвиток медичної галузі В.П.Пі-

шак отримав подяку від Президента України.

Як його вистачає на все? Справді це може видатись загадкою. Але істина відкрита: просто у цієї талановитої людини безкінечно щедра, відкрите і безкорисне серце. І, дай Боже, ще довго жити, творити йому у цьому вимірі! Адже свій ювілей Василь Павлович зустрічає у розквіті творчих сил і наукових задумів. Особистість ця яскрава, цілісна, талановита, зігріта з середини світлом доброти. Він володіє здатністю захоувати інших в те, у що залюблений сам,

бо він пристрасно і безвідмовно вірний головній справі свого життя.

Василь Павлович Пішак широко реалізує свої наукові можливості для виконання високого громадського обов'язку – служінню медичній науці, підготовці науково-педагогічних кадрів. Багатогранна діяльність В.П.Пішака – яскравий приклад життя вченого, науковця, експериментатора, педагога, організатора медичної науки, охорони здоров'я, виховного процесу, талановитого господаря, лікаря, громадського діяча.

**І.Й.Сидорчук,
В.П.Польовий,
Р.Є.Булик**

Книги проф. В.П.Пішака

1. Пішак В.П. Клиническая анатомия шишковидного тела (эпифиза). – Черновцы, 1992.
2. Пішак В.П., Мецишен І.Ф., Копельчук Г.П. Ферменти. – Чернівці, 1994.
3. Пішак В.П., Олійник І.Ю., Зажаєва В.В. Загальна біологія: Ч.І. – Чернівці, 1994.
4. Пішак В.П., Мецишен І.Ф. Обмін речовин у людини. – Чернівці, 1995.
5. Пішак В.П., Олійник І.Ю., Проняєв В.І. Людина та її здоров'я: Ч.І. – Чернівці, 1995.
6. Пішак В.П., Мецишен І.Ф., Григор'єва Н.Г. Структура и функции биомолекул. – Черновцы, 1996.
7. Пішак В.П. Шишкоподібне тіло: біохімія. – Чернівці, 1996.
8. Пішак В.П., Дьякова Т.С., Черновська Н.В. Збірник задач з загальної та медичної генетики. – Чернівці, 1996.
9. Пішак В.П., Дьякова Т.С., Олійник І.Ю. Біологія: рослини і тварини: Ч.ІІ. – Чернівці, 1996.
10. Пішак В.П., Бойчук Т.М. Лабораторна діагностика паразитарних інвазій. – Чернівці, 1996.
11. Пішак В.П., Круцяк В.М., Проняєв В.І. Російсько-українсько-латинський словник загальнобіологічних термінів. – Чернівці, 1996.
12. Англо-український словник-посібник скорочень з токсикології та охорони навколишнього середовища / За ред. В.П.Пішака. – Чернівці, 1996.
13. Пішак В.П. Шишкоподібне тіло. Морфологія. – Чернівці, 1996.
14. Пішак В.П., Мецишен І.Ф., Григор'єва Н.Г. Простагландини. – Чернівці, 1997.
15. Пішак В.П., Мецишен І.Ф. Фотосинтез. – Чернівці: Прут, 1997.
16. Пішак В.П., Захарчук О.І., Пішак О.В. Шишкоподібне тіло і хроноритми імунної системи. – Чернівці: Прут, 1997.
17. Пішак В.П., Сеніотович Р.В., Станкевич В.В. TNM. Класифікація онкологічних захворювань. – Чернівці, 1997.
18. Пішак В.П. Медична паразитологія: Практикум. – Чернівці, 1997.
19. Пішак В.П., Сорочман Т.В., Набухотний Т.К. Педіатричні аспекти Чорнобильської катастрофи. – Чернівці: Прут, 1998.
20. Пішак В.П., Дьякова Т.С., Черновська Н.В. та ін. Філогенез систем організмів. – Чернівці: Прут, 1998.
21. Пішак В.П. Паразитарні хвороби. – Чернівці: Прут, 1998.
22. Пішак В.П., Гайдюков В.А., Гиндич О.В., Мотовиліна Т.С. Вилікуйся сам. – Чернівці: Прут, 1998.
23. Пішак В.П. Калугін В.А. Динамічна радіаційна теплотрія: можливості і перспективи. – Чернівці: Прут, 1998.
24. Пішак В.П., Мецишен І.Ф. Біохімічний довідник для медика. – Чернівці: Прут, 1998.
25. Пішак В.П., Мислицький В.Ф., Проняєв В.І. Спадкові синдроми: Епонімичний словник-довідник. – Чернівці: Прут, 1998.
26. Пішак В.П., Мецишен І.Ф., Григор'єва Н.Г. Біомолекули: структура та функції. – Чернівці: Медик, 1999.
27. Пішак В.П., Мислицький В.Ф. Ви працюєте над рукописом. – Чернівці: Прут, 1999.
28. Пішак В.П., Соловійова Н.М., Лапа Г.М. Англійська мова для медичних сестер. – Чернівці: Медакадемія, 1999.
29. Пішак В.П., Кобилянський С.Д., Дробніс Б.Я. Історія медицини Буковини: цифри і факти. – Чернівці: Медакадемія, 1999.
30. Пішак В.П., Алексеєнко О.В., Рева В.Б., Алексеєнко О.О. Грижіє стравохідного отвору діафрагми. – Чернівці, 1999.
31. Бьць Ю.В., Пішак В.П., Атаман А.В. Сравнительно-патологическое аспекты энергообеспечения сосудистой стенки. – Киев-Черновцы: Прут, 1999.
32. Волошин О.І., Пішак В.П. Оздоровчі ресурси Буковини. – Чернівці: Прут, 1999.
33. Сторінки історії. Біографічний довідник завідувачів кафедр та професорів Буковинської державної медичної академії (1944-1998) / За ред. проф. В.П.Пішака. – Чернівці, 1999.
34. Тащук В.К., Пішак В.П. Медичні та біологічні проблеми невідкладної кардіології. – Чернівці: Прут, 2000.
35. Круцяк В.М., Пішак В.П., Макар Б.Г., Хмара Т.В. Структурно-функціональна організація дихальної системи. – Чернівці: БДМА, 2000.
36. Мецишен І.Ф.,

Пішак В.П., Григор'єва Н.П. *Основи клінічної біохімії*. – Чернівці: Медик, 2000. 37. Пішак В.П., Нечитайло Ю.М. *Гельмінтози у дітей*. – Чернівці: БДМА, 2000. 38. Пішак В.П., Сенютювич Р.В., Станкевич В.В., Ткач В.С. *Нетрадиційні методи лікування раку*. – Чернівці: Місто, 2000. 39. Пішак В.П. *Клінічна анатомія шишкоподібного тіла*. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. 40. *Хімія: учням, абітурієнтам, студентам, вчителям / За ред. В.П.Пішака, А.О.Федорука*. – Чернівці: Прут, 2000. 41. Мецишиєн І.Ф., Пішак В.П., Григор'єва Н.П., Федоряк С.Д. *Практикум з клінічної біохімії: Навч. посіб.* – Чернівці: Медик, 2000. 42. Пішак В.П., Мецишиєн І.Ф., Пішак О.В., Мислицький В.Ф. *Основи медичної генетики: Навч. посіб.* – Чернівці: Медакадемія, 2000. 43. Сенютювич Р.В., Станкевич В.В., Сидорчук І.Й., Пішак В.П. *Імуноterapia та детоксикація раку*. – Чернівці: Місто, 2000. 44. Алексеєнко О.В., Пішак В.П., Сидорчук І.Й., Соколов В.Ю. *Лікування гнійно-запальних захворювань з використанням внутрішньотканинного електрфорезу*. – Чернівці: Прут, 2000. 45. Пішак В.П., Ушенко О.Г., Ангельський О.В. та ін. *Лазерна поляриметрична діагностика в біології і медицині / За ред. В.П.Пішака, О.Г.Ушенка*. – Чернівці: Медакадемія, 2000. 46. Ушенко О.Г., Пішак В.П., Ангельський О.В. та ін. *Лазери в біології і медицині*. – Чернівці: Медакадемія, 2000. 47. Пішак В.П., Круцяк В.М. *Шишкоподібне тіло: порівняльні ембріологічні паралелі*. – Чернівці: Медик, 2000. 48. *Хімія: учням, абітурієнтам, студентам, вчителям: вид. 2-е, випр., доп. / За ред. В.П.Пішака, А.О.Федорова*. – Чернівці: Прут, 2001. 49. Пішак В.П., Ахтемійчук Ю.Т. *Проняєв Володимир Іванович (посвята пам'яті та 60-річчю від дня народження)*. – Чернівці: БДМА, 2001. 50. Пішак В.П., Яцків М.В., Калугін В.О. *Самсон О.І.: вчений, педагог, організатор*. – Чернівці: Медик, 2001. 51. Пішак В.П., Волошин О.І., Григор'єва Н.П., Мецишиєн І.Ф. – вчений, педагог, організатор. – Чернівці: Медик, 2001. 52. Сенютювич Р.В., Пішак В.П., Сидорчук І.Й., Станкевич В.В. *Імуноterapia та детоксикація раку*. – Чернівці: Місто, 2001. 53. Люттик М.Д., Пішак В.П. *Кафедра топографічної анатомії та оперативної хірургії Буковинської державної медичної академії: Історичний нарис*. – Чернівці: БДМА, 2001. 54. Пішак В.П., Бачок С.С., Кушнір Б.С. *Медицина ХХ століття в постатях*. – Чернівці: БДМА, 2001. 55. Пішак В.П., Ахтемійчук Ю.Т. *Круцяк Володимир Миколайович*. – Чернівці: БДМА, 2001. 56. Свистонюк І.У., Пішак В.П., Люттик М.Д., Ахтемійчук Ю.Т. *Оперативна хірургія*. – К.: Здоров'я, 2001. 57. Пішак В.П., Заморський І.І. *Антибактеріальні хіміотерапевтичні засоби. Посіб. з фармакології з елементами клінічної фармації*. – Чернівці: Медик, 2001. 58. Бажора Ю.І., Кириченко Л.Г., Шевеленкова А.В., Пішак В.П., і др. *Основи медичної паразитології: Учебн. пос. к прак. зан. для студентів 1 курсу*. – Одеса: ОДМУ, 2001. 59. Пішак В.П., Полянський І.І., Андрієць В.В. та ін. *Б.О.Мільков: 70 років з дня народження та 45 років наукової, педагогічної і практичної діяльності*. – Чернівці: Медик, 2002. 60. Пішак В.П., Мельник П.О., Плаксивий О.Г. та ін. *О.О. Гладков – вчений, педагог, лікар*. – Чернівці: Медакадемія, 2001. 61. Пішак В.П., Мислицький В.Ф. *Пахмурний Борис Андрійович*. – Чернівці: Медакадемія, 2002. 62. Пішак В.П., Ляшук П.М., Шевченко Б.І., Аніпко А.П. *Н.Б. Щупак (до 100-річчя від дня народження)*. – Чернівці: БДМА, 2002. 63. Пішак В.П., Гоженко А.І., Роговий Ю.Є. *Тубуло-інтерстиційний синдром*. – Чернівці: Медакадемія, 2002. 64. Мислицький В.Ф., Пішак В.П., Ткачук С.С., Філіпова Л.О. *Основи іммунопатології*. – Чернівці: Медакадемія, 2002. 65. Пішак В.П. *Структурований довідник з біології: Ч.1. Рослини*. – Чернівці: Медакадемія, 2002. 66. Пішак В.П. *Структурований довідник з біології: Ч.2. Тварини*. – Чернівці: Медакадемія, 2002. 67. Мислицький В.Ф., Пішак В.П., Ткачук С.С. *Структурований довідник з біології: Ч.3. Біологія людини*. – Чернівці: Медакадемія, 2002. 68. Пішак В.П., Бойчук Т.М., Бажора Ю.І. *Структурований довідник з біології: Ч.4. Загальна біологія*. – Чернівці: Медакадемія, 2002. 69. *Ендокринологія / За ред. проф. П.М.Боднара*. – К.: Здоров'я, 2002. 70. Пішак В.П., Сенютювич Р.В., Роговий Ю.Є. та ін. *Винахідництво та раціоналізаторство в Буковинській державній медичній академії 2000-2002 / За ред. проф. В.П.Пішака*. – Чернівці: Медакадемія, 2002. 71. Пішак В.П. *Шишкоподібне тіло у нижчих хребетних*. – Чернівці: Медакадемія, 2002. 72. Пішак В.П., Кравченко О.В., Капоріна Н.В. *Борима Трохим Васильович*. – Чернівці: Медакадемія, 2002. 73. Мислицький В.Ф., Пішак В.П., Ткачук С.С., Філіпова Л.О. *Основи іммунології*. – Чернівці: Медакадемія, 2002. 74. Пішак В.П. *Шишкоподібне тіло і біохімічні основи адаптації*. – Чернівці: Медакадемія, 2003. 75. Іфтодій А.Г., Пішак В.П., Рева В.Б. та ін. *Захворювання і травми діафми: Навч. посіб.* – Чернівці: Медакадемія, 2003. 76. Іфтодій А.Г., Пішак В.П., Алексеєнко О.В. та ін. *Пошкодження органів грудної та черевної порожнини: Навч. посіб.* – Чернівці: Медакадемія, 2003. 77. Пішак В.П., Ходоровський Г.І., Ясинський В.І. *Кіршенблат Яків Давидович*. – Чернівці: Медакадемія, 2003. 78. Пішак В.П., Бойчук Т.М., Бажора Ю.І. *Клінічна паразитологія*. – Чернівці: Медакадемія, 2003. 79. *Медична паразитологія / За ред. В.П.Пішака*. – Чернівці: Медакадемія, 2003. 80. Мецишиєн І.Ф., Пішак В.П. *Біохімічний довідник для медика: Навч. посіб.: вид. 2-ге, пер. і доп.* – Чернівці: Медакадемія, 2003. 81. Пішак В.П., Полянський І.Ю., Шамрей Г.П. та ін. *О.Д.Юхимець – вчений, хірург, педагог*. – Чернівці: Медакадемія, 2003. 82. Пішак В.П., Макар Б.Г., Хмара Т.В., Халатурник Г.М. *Структурно-функціональна організація кісткової системи*. – Чернівці: Медакадемія, 2003. 83. Мецишиєн І.Ф., Пішак В.П., Григор'єва Н.П. *Біомолекули: структура та функції*. – Чернівці: Медакадемія, 2003. 84. Хмара Т.В., Пішак В.П. *Структурно-функціональна ор-*

- ганізація артеріальної системи. – Чернівці: Медакадемія, 2003. 85. Пішак В.П., Аніпко А.П., Самараш В.С. Ключкова Людмила Семенівна – вчений, клініцист, педагог, організатор. – Чернівці: Медакадемія, 2003. 86. Тащук В.К., Пішак В.П., Полянська О.С. Клініко-функціональні методи дослідження серцево-судинної системи: Навч. посіб. – Чернівці: Медакадемія, 2003. 87. Мельник П.О., Пішак В.П., Плаксивий О.Г., Левицька С.А. Уроджені та набуті синдроми в оториноларингології (епонімічний словник-довідник). – Чернівці: Медакадемія, 2003. 88. Пішак В.П., Пашковський В.М., Дищук І.П. В.К. Чернецький: 80 років з дня народження та 60 років наукової, педагогічної та практичної діяльності. – Чернівці: Медакадемія, 2004. 89. Ахтемійчук Ю.Т., Пішак В.П., Свистонюк І.У. Новиков Микола Павлович. – Чернівці: БДМА, 2004. 90. Мельник П.О., Пішак В.П., Синиця В.Г. Українсько-латинська термінологія в оториноларингології (короткий тлумачний словник). – Чернівці: Медакадемія, 2004. 91. Іфтодій А.Г., Пішак В.П., Сидорчук І.Й. Профілактика та комплексне лікування раних післяопераційних гнійно-запальних ускладнень у порожнинній хірургії. – Чернівці: Медакадемія, 2004. 92. Резников А.Г., Пішак В.П., Носенко Н.Д. и др. Пренатальний стресс и нейроендокринная патология. – Чернівці: Медакадемія, 2004. 93. Пішак В.П., Макар Б.Г., Люттик М.Д., Хмара Т.В. Козуб Микола Миколайович: Науковець, педагог, вихователь. – Чернівці: Медакадемія, 2004. 94. Пішак В.П., Люттик М.Д., Макар Б.Г. та ін. Туркевич Микола Гервасійович – видатний вчений, педагог, гуманіст. – Чернівці: Медакадемія, 2004. 95. Медична біологія: Підручник / За ред. В.П.Пішака, Ю.І.Бажори. – Вінниця: Нова Книга, 2004. 96. Пішак В.П., Мислицький В.Ф., Ткачук С.С. Спадкові синдроми. Клініка, молекулярна діагностика. – Чернівці: Медакадемія, 2004. 97. Пішак В.П., Захарчук О.І. Навчальний посібник з медичної біології, паразитології та генетики: Практикум. – Чернівці: Медакадемія, 2004. 98. Запорожан В.М., Пішак В.П., Пересунько О.П. Генетика пухлин жіночих репродуктивних органів / За ред. В.М. Запорожана. – Одеса: ОДМУ, 2004. 99. Хімія. Завдання для тематичного оцінювання навчальних досліджень учнів / За ред. В.П.Пішака – Чернівці, 2004. 100. Булик Р.Є., Пішак В.П.. Простагландини і ренальний десинхроноз. – Чернівці: Медакадемія, 2005. 101. A.G.Ushenko and V.P.Pishak. Biomedical Diagnostics and Material Science vol. 1. / Ed. V.V. Tuchin. Chapte 3. Laser polarimetry of biological tissues: principles and applications. P. 93-138 / Kluwer Acad Publis. – Boston/Dordrecht/London, 2004. 102. Пішак В.П., Сенютович Р.В., Пересунько О.П. та ін. Генетика для онколога. Кн.1: ДНК, гени, методи діагностики. – Чернівці: Місто, 2004. 103. Пішак В.П., Сенютович Р.В., Пересунько О.П. та ін. Генетика для онколога. Кн.2: Етіологія раку, молекулярний канцерогенез, імуногенетика. – Чернівці: Місто, 2004. 104. Пішак В.П., Сенютович Р.В., Пересунько О.П. та ін. Генетика для онколога. Кн. 3: Спадкові онтогенетичні синдроми, фактори ризику раку. – Чернівці: Місто, 2004. 105. Пішак В.П., Сенютович Р.В., Пересунько О.П. та ін. Генетика для онколога. Кн.4: Генетична діагностика, терапія, профілактика. – Чернівці: Місто, 2004. 106. Калугін В.О., Пішак В.П., Калугіна Л.В. Фізіотерапія та курортологія. – Чернівці: Медакадемія, 2005. 107. Пішак В.П., Булик Р.Є., Заморський І.І. та ін. Нейроендокринна регуляція хроноритмів функцій нирок у ссавців. – Чернівці: Медакадемія, 2005. 108. Пішак В.П., Радько М.М., Кардаш В.Е., Белих С.І. Вплив занять фізичною культурою і спортом та лікувальний контроль за здоров'ям людини. – Чернівці, 2005. 109. Пішак В.П., Мільков Б.О., Польовий В.П. та ін. Хірургічна діагностика та лікувальні маніпуляції у практиці сімейного лікаря: Навч. посіб. – Чернівці, 2005. 110. Іфтодій А.Г., Пішак В.П., Рева В.Б. та ін. Непухлинні захворювання стравоходу: Навч. посіб. – Чернівці: Медуніверситет, 2005. 111. Пішак В.П., Коломоєць М.Ю., Сидорчук І.Й. та ін. Буковинська державна медична академія: становлення, здобутки, перспектив розвитку (до 60-ліття від дня заснування). – Чернівці: Медакадемія, 2004. 112. Пішак В.П., Мецишєн І.Ф., Григор'єва Н.П. Основи обміну речовин та енергії. – Чернівці: Медуніверситет, 2005.